

महाराष्ट्र शासन

उद्योग,ऊर्जा व कामगार विभाग

शासन निर्णय क्र.इपीपी २००५/३४८५८/(७४६३)/३.१८

मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२

दिनांक :- १५ सप्टेंबर, २००५

प्रका - १) शासन निर्णय, उद्योग,ऊर्जा व कामगार विभाग, क्र. इपीपी १०९२/(६३६४)/उद्योग-१८,
 दिनांक १९ ऑगस्ट, १९९२

२) शासन निर्णय, उद्योग,ऊर्जा व कामगार विभाग क्र. इपीपी - १०९२/१३१९१/(६३५६)/ उद्योग-१८
 दिनांक ३० सप्टेंबर, १९९३

प्रस्तावना -

सुशिक्षित बेरोजगारांचे वाढते प्रमाण लक्षात घेता या सुशिक्षित बेरोजगारांना उपलब्ध साधन संपत्तीवर आधारित अशी स्वयंरोजगार योजना सुरु केल्यास त्यांना रोजगार उपलब्ध होईल या उद्देशाने सन १९९२ साली केंद्र शासनाने सुशिक्षित बेरोजगारांना बीज भांडवल योजना सुरु केली. ही योजना १९७६-७७ पासून उद्योग संचालनालय व शासनाची प्रादेशिक विकास महामंडळके यांचेमार्फत राबविण्यात येत होती. त्यावेळी अर्जदारास मंजूर केलेल्या बीज भांडवलावर द.सा.द.शे. ४ टक्के व्याजदर आकारण्यात येत होता. त्यानंतर १९९३ मध्ये मंजूर केलेल्या नवीन औद्योगिक धोरण नुसार या योजनेपद्ये सुधारणा करण्यात आली. अंमलात आलेल्या महाराष्ट्राच्या नवीन औद्योगिक धोरण नुसार या योजनेपद्ये सुधारणा करण्यात आली. त्याप्रमाणे बीज भांडवल सहाय्य योजनेची केंद्र शासनाच्या राष्ट्रीय समभाग निधी योजनेशी सांगड घालून आणि पुनरेचना करून सदरहू योजनेच्या अंमलबजाबणीचे/ व्याटपाचे काम दिनांक ३ ऑक्टोबर १९९३ पासून जिल्हा उद्योग केंद्राकडे सोपविण्यात आले. या सुधारित योजनेनुसार अर्जदारास जास्तीत जास्त रु. १.५ लाखांपर्यंत उद्योग केंद्राकडे सोपविण्यात आले. या सुधारित योजनेनुसार अर्जदारास जास्तीत जास्त रु. १.५ लाखांपर्यंत अर्थसहाय्य मंजूर करण्याबाबत तसेव त्यावर १० टक्के व्याज आकारण्याची तरतुद करण्यात आली व अर्थसहाय्य मंजूर करण्याबाबत तसेव त्यावर १० टक्के व्याज आकारण्याची तरतुद करण्यात आली व अद्यापही हीच प्रणाली सुरु आहे. या योजनेतर्गत प्रदान वितरित करण्यात आलेल्या वित्तीय सहाय्यावर आकारण्यात येणारे रु. १४ टक्के दंडव्याज कमी करणे, दंडव्याज माफ करणे, कर्जाच्या हप्त्यांधी पुनर्बाधणी करणे आणि या योजनेखाली जे लाभार्थी बीज भांडवल कर्जाचा भरणा नियमितपणे करतील त्यांना बीज भांडवल कर्जावर आकारण्यात येणा-या व्याजाच्या दरामध्ये काही प्रमाणात सूट देणे, इत्यादी बाबी लक्षात घेऊन या बीज भांडवल योजनेत धोरणात्मक बदल करण्याचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता.

शासन निर्णय :-

शासन आता या आदेशान्वये बीज भांडवल योजनेतर्गत वितरीत करण्यात आलेल्या वित्तीय सहाय्याची वसुली परिणामकारकरित्या होण्याकरिता पुढीलप्रमाणे कार्यवाही करण्याचे आदेश देत आहे.

१) कर्जदाराने बीज भांडवल कर्जाच्या रकमेची विहित कालमर्यादेत परतफेड केली नाही तर अकलेल्या रकमेवर सध्या आकारण्यात येणारे द.सा.द.शे.१४% दंडनीय व्याज कमी करून ते द.सा.द.शे.३% आकारण्यात यावे. कमी करण्यात येणारा दंडनीय व्याजाचा दर पूर्वलक्षी प्रभावाते लागू करण्यात यावा. ३% मात्र ज्या कर्जदाराने हे आदेश काढण्यापूर्वी दंडव्याजासह रक्कम भरली आहे त्याचे बाबतीत द.सा.द.शे.३% दंडव्याज आकारणीमुळे रक्कम देय होत असेल तर ही परत करण्यात येणार नाही. आकारणी संदर्भासाठी उदाहरण म्हणून विवरणपत्रातील क्रमांक १ पहावा.

२) कर्जदार यकीत व्याज व महल एकरकमी भरण्यास तथार असेल तर दंडनीय व्याज माफ करण्यात यावे हे दंडनीय व्याज माफ करण्याचे अधिकार मुंबई व उपनगर जिल्हांसाठी उद्योग सहसंचालक,

मुंबई प्राधिकरण विभाग चुनाभट्टी, मुंबई व राज्यातील इतर जिल्हयासाठी संबंधित जिल्हा उद्योग केंद्रांचे महाव्यवस्थापक, यांना देण्यात येत आहेत. आकारणी संदर्भासाठी उदाहरण म्हणून विवरणपत्रातील क्रमांक २ पहावा.

३) जे कर्जदार यकित मुद्दल व व्याज रकमेच्या ५०% रक्कम एकरकमी भरण्यास तयार असतील तर ५०% दंडनीय व्याज माफ करण्यात यावे. हे दंडनीय व्याज माफ करण्याचे अधिकार मुंबई व उपनगर जिल्हयांसाठी उद्योग सहसंचालक, मुंबई प्राधिकरण विभाग चुनाभट्टी, मुंबई तसेच राज्यातील इतर जिल्हयासाठी संबंधित जिल्हा उद्योग केंद्रांचे महाव्यवस्थापक, यांना देण्यात येत आहेत. आकारणी संदर्भासाठी उदाहरण म्हणून विवरणपत्रातील क्रमांक ३ पहावा.

४) या योजने अंतर्गत बैंकेने लाभार्थ्यांस कर्जाच्या हप्त्यांची पुर्नवांधणी सरलव्याज आकारुन करून दिल्यास शासनाकडूनही बैंकेच्या कालावधीपेक्षा जास्त नाही इतक्या कालावधीकरीता बीज भांडवल कर्जाच्या हप्त्यांची पुनर्वांधणी सरल व्याज आकारुन करून देण्यात यावी.

५) सध्या बीज भांडवल कर्जावर आकारण्यात येणारा व्याजाचा दर द.सा.द.शे. १० टक्के आहे जे लाभार्थी बीज भांडवल कर्जाचा भरणा नियमितपणे विहित कालावधीत करतील त्या लाभार्थीना ३ टक्के रिक्वेट देण्यात यावे म्हणजेच ऊशा कर्जदाराकडून देय तारखेस रक्कम जपा होत असेल त्यावेळी त्याचेकडून केवळ ७% द.सा.द.शे. व्याजाने आकारणी करून रक्कम भरून घ्यावी. आकारणी संदर्भासाठी उदाहरण म्हणून विवरणपत्रातील क्रमांक ४ पहावा.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(स.या.ठाकरे)

शासनाचे अवर सचिव

प्रति,

विकास आयुक्त (उद्योग), मुंबई

मर्व विभागीय आयुक्त अंगिं अपर उद्योग संचालक,

शासन निर्णय क्रमांक: इपीयी-२००१/३४८५८/(७४६३)/उद्योग-१८,

दि. १५ सप्टेंबर २००३ चे विवरणपत्र

१) कर्जदारांस बीज भांडवल योजनेअंतर्गत देण्यात आलेले कर्ज रु.१,००,०००/-

कर्ज वितरणाचा दिनांक ०१.१०.१९९५

विलंबावधी :- अ) उद्योग, सेवा उद्योग, व्यवसाय- ३ वर्ष-०१.१०.१९९५ ते ०३०.९.१९९८.
ब) वाहन व्यवसाय - ६ महिने-०१.१०.१९९५ ते ०३१.०३.१९९६.

जर लाभार्थ्याने कर्जाची परतफेड खालीलप्रमाणे केली नसेल तर

अ) दंडव्याज १४ टक्के आकारणी करून खालीलप्रमाणे देय राहील.

अ. क्र.	देय दिनांक	देय रक्कम		परतफेड		शिल्लक रक्कम				
		मुद्दल	व्याज	दंडव्याज	मुद्दल	व्याज	दंडव्याज	मुद्दल	व्याज	दंडव्याज
१	१.१०.१९९६	-	१०,०००	-	-	-	-	१०,०००	-	-
२	१.१०.१९९७	-	१०,०००	-	-	-	-	२०,०००	-	-
३	१.१०.१९९८	-	१०,०००	-	-	-	-	३०,०००	-	-
४	१.१०.१९९९	२०,०००	१०,०००	१०,०००	१०,०००	१०,०००	१०,०००	२५,०००	४०,०००	५,२००
५	१.१०.२०००	२०,०००	१०,०००	१०,०००	१०,०००	१०,०००	१०,०००	५०,०००	५०,०००	१३,३००
६	१.१०.२००१	२५,०००	१०,०००	१४,०००	-	-	-	७५,०००	६०,०००	२७,३००
७	१.१०.२००२	२५,०००	१०,०००	१८,९००	-	-	-	१००,०००	७०,०००	४६,२००

ब) व.सा.व.श. १४ टक्के दंडनीय कमी करून त्याएवजी ३ टक्के आकारणी करून खालीलप्रमाणे देय राहील.

अ. क्र.	देय दिनांक	देय रक्कम		परतफेड		शिल्लक रक्कम				
		मुद्दल	व्याज	दंडव्याज	मुद्दल	व्याज	दंडव्याज	मुद्दल	व्याज	दंडव्याज
१	१.१०.१९९६	-	१०,०००	-	-	-	-	१०,०००	-	-
२	१.१०.१९९७	-	१०,०००	-	-	-	-	२०,०००	-	-
३	१.१०.१९९८	-	१०,०००	-	-	-	-	३०,०००	-	-
४	१.१०.१९९९	२५,०००	१०,०००	१०,०००	१०,०००	१०,०००	१०,०००	२५,०००	४०,०००	५,०००
५	१.१०.२०००	२५,०००	१०,०००	१५,५००	-	-	-	५०,०००	५०,०००	२,८५०
६	१.१०.२००१	२५,०००	१०,०००	१८,०००	-	-	-	७५,०००	६०,०००	५,८५०
७	१.१०.२००२	२५,०००	१०,०००	१८,९००	-	-	-	१००,०००	७०,०००	५,९००

वरील (अ) आणि (ब) चे परिक्षण केल्यास दंडव्याज ३ टक्के आकारणीमुळे रु.३६,१००/- ची सवलत देय होईल.

२) कर्जदाराने वरील उदाहरणामधील परतफेड काहीच केली नाही व मुद्दल व व्याज रक्कम अनुक्रमे रु.१,००,०००/- व रु.७०,०००/- अशी एकूण रु.१,७०,०००/- एकरकमी भरण्यास कर्जदार तयार असेल तर दंडव्याज रु.९,९००/- माफ करण्यांत येईल.

- ३) कर्जदाराने परतफेड काहीच केली नसेल व त्याचे मुहल रु.१,००,०००/- व व्याज रु.७०,०००/- असेल त्यापैकी ५० % रक्कम म्हणजेच रु.८५,०००/- एक रकमी भरण्यास कर्जदार तयार असेल तर ५०% दंडनीच व्याज रु.४,९५०/- मार्फ करण्यत येईल.
- ४) कर्जदाराने मुहल व व्याज विहित कालावधीमध्ये पूर्ण भरले असल्यामुळे कर्जदारांना व्याजामध्ये ३% सवलत म्हणजे ७% द.सा.द.शे.प्रमाणे वसुली होईल.

अ लाभार्थीने देलेल कर्जाची परतफेड केली तर (द.सा.द.शे.१० टक्के प्रमाणे)

अ. क्र.	देय दिनांक	देय रक्कम			परतफेड			शिल्लक रक्कम		
		मुहल	व्याज	दंडव्याज	मुहल	व्याज	दंडव्याज	मुहल	व्याज	दंडव्याज
१	१.१०.१९९६	-	१०,०००	-	-	१०,०००	-	-	-	-
२	१.१०.१९९७	-	१०,०००	-	-	१०,०००	-	-	-	-
३	१.१०.१९९८	-	१०,०००	-	-	१०,०००	-	-	-	-
४	१.१०.१९९९	२५,०००	१०,०००	-	२५,०००	१०,०००	-	-	-	-
५	१.१०.२०००	२५,०००	७,५००	-	२५,०००	७,५००	-	-	-	-
६	१.१०.२००१	२५,०००	५,०००	-	२५,०००	५,०००	-	-	-	-
७	१.१०.२००२	२५,०००	२,५००	-	२५,०००	२,५००	-	-	-	-

ब लाभार्थीस व्याजामध्ये सवलत दिली तर देय हप्ते (द.सा.द.शे. ७ टक्के प्रमाणे)

अ. क्र.	देय दिनांक	देय रक्कम			परतफेड			शिल्लक रक्कम		
		मुहल	व्याज	दंडव्याज	मुहल	व्याज	दंडव्याज	मुहल	व्याज	दंडव्याज
१	१.१०.१९९६	-	७,०००	-	-	७,०००	-	-	-	-
२	१.१०.१९९७	-	७,०००	-	-	७,०००	-	-	-	-
३	१.१०.१९९८	-	७,०००	-	-	७,०००	-	-	-	-
४	१.१०.१९९९	२५,०००	७,०००	-	२५,०००	७,०००	-	-	-	-
५	१.१०.२०००	२५,०००	५,२५०	-	२५,०००	५,२५०	-	-	-	-
६	१.१०.२००१	२५,०००	३,५००	-	२५,०००	३,५००	-	-	-	-
७	१.१०.२००२	२५,०००	१,७५०	-	२५,०००	१,७५०	-	-	-	-

मुहल रु.१,००,०००/-

व्याज रु.३८,५००/-

रु.५५,०००/- वजा रु.३८,५००/- = रु.१६,५००/- सवलत मिळेल.